

Sygn. akt III C 661/23

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Ewa Suhecka- Bartnik

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2023 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. P.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę i ustalenie

w przedmiocie rozpoznania wniosku o zabezpieczenie

postanawia:

oddalić wniosek.

Sędzia Ewa Suhecka- Bartnik

Sygn. akt III C 661/23

Uzasadnienie postanowienia z dnia 17 lipca 2023 roku

W pozwie z dnia 12 lipca 2023 roku (według daty prezentaty) powódka J. P. wniosła o:

1.

zasądzenie od pozwanego (...) Bank S.A. z siedzibą w W. na jej rzecz kwoty 1000000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 17 marca 2023 roku do dnia zapłaty;

ustalenie istnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 12 kwietnia 2013 roku zawartej pomiędzy powódką a poprzednikiem prawnym pozwanego, z tym zastrzeżeniem, że nie wiążą powódki od dnia zawarcia umowy (są względem niej bezskuteczne) zawarte w umowie odesłania do wskaźnika referencyjnego WIBOR 3 M.

Ewentualnie powódka wniosła o:

2.

ukształtowanie stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 12 kwietnia 2013 roku zawartej pomiędzy powódką a poprzednikiem prawnym pozwanego przez oznaczenie osoby wykonywania zobowiązania i wysokości świadczenia w ten sposób:

- od dnia 2 stycznia 2019 roku wskaźnik referencyjny WIBOR 3M we wszystkich postanowieniach umownych zastępuje się wskaźnikiem referencyjnym (...), publikowanym obecnie przez (...) S.A.,

- maksymalna wysokość odsetek wynikających z umowy nie może w stosunku rocznym przekraczać wysokości 4,37 %, w okresie od dnia 2 stycznia 2019 roku do dnia uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie nadpłatę zalicza się na poczet spłaty kapitału kredytu.

3. Ewentualnie w przypadku oddalenia żądań z punktu 1 i 2 o:

1) ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 14 kwietnia 2013 roku zawartej pomiędzy powódką a poprzednikiem prawnym pozwanego,

2) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 503.882,93 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 marca 2023 roku do dnia zapłaty, z uwagi na nieważność umowy kredytu.

W pozwie powódka domagała się również udzielenia zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych poprzez zawieszenie obowiązku spłaty rat kapitałowo – odsetkowych wynikających z umowy kredytu na czas trwania procesu, tj. od dnia wytoczenia powództwa do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego w niniejszej sprawie, ewentualnie żądała unormowania praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania, to jest od dnia wytoczenia powództwa do czasu uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie w ten sposób, że powódka będzie zobowiązana do świadczenia na rzecz pozwanego comiesięcznych rat kapitałowo-odsetkowych w oparciu o oprocentowanie kredytu równe marży banku wskazanej w aneksie nr (...) z dnia 07 marca 2016 roku, tj. 0,80% - na czas trwania postępowania, tj. od dnia wytoczenia powództwa do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego sprawę.

Uzasadniając wniosek o udzielenie zabezpieczenia, za spełnioną powódka uznała za wykazaną przesłankę uprawdopodobnienia roszczenia z art. 730¹ § 1 k.p.c. Zarówno powołane pozwem fakty, jak i przedstawione na ich poparcie dowody wskazują bowiem, że sporna umowa kredytu zawierała klauzule niedozwolone. Ich eliminacji powódka zaś ma prawo domagać się z uwagi na pokrzywdzenie jej jako konsumenta w drodze zawarcia w umowie klauzul zmiennego oprocentowania. Powyższe powoduje skrajnie nierównomierny rozkład ryzyka wzrostu stopy procentowej pomiędzy stronami umowy. W istocie, niesłusznie dochodzi zatem do przerzucenia tego ryzyka niemal w całości na konsumenta.

Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia powódka wiąże natomiast z tym, że brak zabezpieczenia poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia oraz co najmniej poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania, jakim jest skuteczna i efektywna ochrona konsumenta. Po pierwsze, brak unormowania praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania naraża ją na straty finansowe i szkodę majątkową, gdyż powódka, tym bardziej przez relatywnie długi okres trwania procesu będzie zmuszona regularnie spłacać kolejne raty kapitałowo-odsetkowe na rzecz pozwanego na podstawie umowy, która z dużym prawdopodobieństwem może zostać uznana za nieważną. Po drugie, kwoty płatne przez powódkę w toku postępowania bezpodstawnie wzbogacają pozwanego - przedsiębiorcę, przekładając się na zwiększenie skali rozliczeń koniecznych po zapadnięciu prawomocnego orzeczenia ustalającego nieważność umowy. Po trzecie zaś, dalsze uiszczanie przez konsumenta rat w toku procesu, uczyni orzeczenie końcowe nieefektywnym, gdyż nie ureguluje ono ostatecznie stosunków między konsumentem a przedsiębiorcą. Brak zastosowania środka tymczasowego może zmusić konsumenta do wytoczenia przeciwko przedsiębiorcy kolejnego postępowania, którego celem będzie zwrot rat (ich części) uiszczonych przez konsumenta w toku pierwszego postępowania. Alternatywą jest regularne, comiesięczne rozszerzanie niniejszego powództwa o kolejne, płatne w toku procesu raty kredytu (co nie jest już jednak z przyczyn proceduralnych możliwe w sądzie II instancji). Oba powyższe rozwiązania w ocenie powódki zdają się być wysoce kłopotliwe, sprzyjają mnożeniu postępowań lub ich przewlekłości, ale przede wszystkim penalizują powódkę jako konsumenta. W ocenie powódki, sposób zabezpieczenia także koreluje z rodzajem zgłoszonych żądań, z których każde (zarówno główne jak i ewentualne) obejmuje istotny wniosek o ustalenie, co pozwala na zastosowanie w niniejszej sprawie unormowania praw i obowiązków stron z mocy art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. W realiach niniejszej sprawy powyższe jest przy tym jedynym skutecznym sposobem zabezpieczenia roszczeń zgłoszonych przez stronę powodową. Powyższe w żadnym razie nie doprowadzi też do zaspokojenia roszczenia powódki, poza tym nie wnosi nic do sprawy w świetle 755 § 2¹ k.p.c.

(pozew z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia k. 3-46)

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Wniosek powódki o zabezpieczenie powództwa nie zasługiwał na uwzględnienie.

W świetle art. 730 § 1 k.p.c., w każdej sprawie cywilnej, która podlega rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Natomiast art. 730¹ § 1 k.p.c. stanowi, iż udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona, jeżeli tylko uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny, który na podstawie § 2 cytowanego przepisu istnieje w przypadku wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Zgodnie z treścią cytowanego przepisu obie te przesłanki powinny zostać spełnione kumulatywnie.

Oceny prawdopodobieństwa istnienia roszczenia sąd dokonuje przed wydaniem postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia, na podstawie posiadanego materiału procesowego. W orzecznictwie wskazywane jest także, iż roszczenie jest wiarygodne, gdy istnieje słuszna podstawa do przypuszczenia, że ono istnieje i jest wymagalne. Przyjęcie w postępowaniu zabezpieczającym, iż roszczenie jest w jakimś procencie wiarygodne i zabezpieczenie w takim stosunku roszczenia, jest niedopuszczalne (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 1997 roku, sygn. akt I Acz 735/97). Istotą postępowania zabezpieczającego, jako postępowania incydentalnego, nie jest uznanie dochodzonego roszczenia za udowodnione, ale za uprawdopodobnione, czemu służy jedynie analiza dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 lutego 2012 roku, sygn. akt I ACz 264/12).

Jeżeli chodzi o interes prawny, to w typowych przypadkach wyraża się on w tym, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia może wyrażać się także w potrzebie uzyskania natychmiastowej ochrony prawnej o treści nieróżniącej się od ochrony żądanej w merytorycznym postępowaniu w sprawie (Jakubecki Andrzej. Art. 730(1). W: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do wybranych przepisów nowelizacji 2019. System Informacji Prawnej LEX, 2019).

Zakres zabezpieczenia powództwa wyznacza z kolei art. 731 k.p.c., zgodnie z którym zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej. Jak stanowi natomiast art. 738 k.p.c. sąd rozpoznaje wniosek o udzielenie zabezpieczenia w jego granicach, biorąc za podstawę orzeczenia materiał zebrany w sprawie.

W ocenie Sądu strona powodowa nie uprawdopodobniła roszczenia o ustalenie, iż wskazane w pozwie postanowienia umowy kredytu są bezskuteczne lub nieważne.

Okolicznością niesporną jest, iż w dniu 12 kwietnia 2013 roku strony – przy czym jako kredytobiorca występował obok powódki K. P. - zawarły umowę o kredyt hipoteczny nr (...), na podstawie której pozwany bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 900.000 zł na zakup gotowego mieszkania od dewelopera na własność na rynku pierwotnym oraz finansowanie wkładu własnego, na okres do dnia 04 maja 2043 roku, w walucie kredytu PLN (pkt 25 - pkt 27 Umowy Kredytu).

W pkt 30 Umowy wskazano, że oprocentowanie kredytu, do zapłaty którego zobowiązany jest kredytobiorca, naliczane jest od Daty Wypłaty (całości Kredytu lub pierwszej jego transzy) według:

stopy zmiennej - stopa zmienna na dzień sporządzenia umowy kredytu wynosi 4,65%, na co składa się Stopa Referencyjna w postaci W1BOR3M ustalona na dzień sporządzenia Umowy Kredytu w wysokości 3,35% i marża podstawowa wskazana poniżej w pkt c) i d),

marża podstawowa (dla Stopy Stałej lub Stopy Zmienną) wynosi 1,30 punktów procentowych;

do chwili spełnienia warunków i upływu terminów określonych w punkcie II. 1.5 umowy kredytu marża podstawowa określona w poprzedzającym punkcie 30 c jest podwyższana o 0,00 punktów procentowych,

w przypadkach określonych dokumentacją kredytową bank w miejsce marży podstawowej określonej w pkt. c) powyżej pobiera marżę podwyższoną (stanowiącą podstawę ustalenia podwyższonego oprocentowania) wynoszącą sumę Marży Podstawowej oraz 0,5 punktów procentowych,

w przypadkach określonych Dokumentacją Kredytową Bank w miejsce Oprocentowania Kredytu określonego w pkt. a) lub b) powyżej pobiera Stopę Karną równą stopie odsetek ustawowych powiększonej o 10 pkt procentowych ale nie większą niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, co na Datę Zawarcia Umowy wynosi 19 %. Zmiana Stopy Karnej ze względu na zmianę stopy odsetek ustawowych następuje automatycznie wraz z każdorazową zmianą tą stopy i nie stanowi zmiany Umowy Kredytu.

Zgodnie z pkt 46 Umowy poza zabezpieczeniami przewidzianymi pozostałą dokumentacją kredytową, kredytobiorca zobowiązuje się ustanowić następujące zapiecenia: hipotekę łączną do kwoty 1.350.000,00 ustanowioną w walucie PLN na wszystkich wskazanych obciążanych nieruchomościach; pełnomocnictwo od powodów; cesję praw z polisy nieruchomości obciążonej hipotek od ognia i innych zdarzeń losowych poddanie się przez kredytobiorcę egzekucji roszczeń wynikających z umowy kredytu do wysokości wskazanej przez bank; przelew wierzytelności kredytobiorcy w stosunku do dewelopera o zwrot kwot wpłaconych na poczet ceny nabycia nieruchomości kredytowej. Umowa nie przewidywała zaś zabezpieczenia w postaci Ubezpieczenia niskiego wkładu własnego.

W pkt 48 wskazano iż a) rzeczywista roczna stopa procentowa wynosi 4,37 % przy uwzględnieniu marży podstawowej ustalonej na podstawie pkt 30 d; b) Całkowity koszt kredytu wynosi na datę zawarcia 701.700,54 zł, w tym odsetki, prowizja przygotowawcza 0,00 zł, koszty ustanowienia zabezpieczenia kredytu, o których mowa punkcie 46 umowy oraz pozostałe koszty wynoszą 219 zł; c) całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę wynosi na datę umowy 1.601.700, 54 zł.

W II części Umowy obejmującej Pozostałe Postanowienia Umowy Kredytu, w tym również dotyczące oprocentowania kredytu na podstawie zmiennej stopy, wskazano w punkcie 1.1 warunki i zasady pobierania odsetek . W punkcie 1.4 określono sposób informowania przez bank kredytobiorców o wysokości aktualnego oprocentowania. W punkcie 1.5 ustalono zasady zmiany marży podstawowej określonej w punkcie 30 lit. d umowy. Kolejno w punkcie 1.7 uregulowano zasady zmiany oprocentowania stopą zmienną. W szczególności postanowiono, że: stopa referencyjna stanowi 3 – miesięczną stawkę stopy referencyjnej w postaci WIBOR dla kredytów złotych. Stopa referencyjna i stopa zmienna będą zmieniane przez bank w pierwszym dniu okresu zmiennego oprocentowania. Wysokość stopy zmiennej obliczana będzie jako suma 30 miesięcznej stawki stopy referencyjnej wtorku lub czwartku poprzedzającego datę zmiany oprocentowania – w zależności których z tych dni następuję bezpośredni przed datą zmiany marży banku. Zmiana stopy procentowej wynika ze stawki stopy referencyjnej nie ma aneksu do mowy kredytu (pkt 1.7.1. pozostałych postanowień umowy kredytu). Wskazana w indywidualnych warunkach kredytu stopa zmienna wiąże strony do końca okresu zmiennego oprocentowania, w którym nastąpiło zawarcie umowy kredytu. Jeżeli wypłata kredytu lub jego pierwszej transzy nastąpi w kolejnym okresie zmiennego oprocentowania po zawarciu umowy kredytu, kredyt ten będzie oprocentowany nadal wedle stopy zmiennej określonej w umowie kredytu. W przypadku gdy wypłata kredytu lub jego pierwszej transzy nastąpi w okresie zmiennego oprocentowania po dniu płatności raty w ostatnim miesiącu kwartału a przed dniem płatności raty w pierwszym miesiącu kolejnego kwartału w następnym okresie zmiennego oprocentowania, kredyt będzie oprocentowany nadal w wysokości określonej w Umowie Kredytu (1.7.2. pozostałych postanowień umowy kredytu).

Zgodnie z pkt 5 pozostałych postanowień umowy kredytu kredytobiorca oświadczył, iż jest świadomy dodatkowego ryzyka jakie ponosi w związku z zaciągnięciem kredytu oprocentowanie zmienną stopą oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany stopy referencyjnej lub stopy bazowej, kwota naliczanego oprocentowania kredytu ulegnie zwiększeniu.

Zgodnie pkt 8.4 Umowy w pkt 1.1.6 4. Regulaminu zdefiniowano zaś pojęcie „WIBOR” (ang. Warsaw Inter- Bank Offered Rate).

Załącznikami do umowy stron były indywidualne warunki kredytu, oświadczenie kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku kredytobiorcy, wyciąg z tabeli Opłat i Prowizji, Regulamin Kredytowy oraz Regulamin Produktowy (umowa k. 17-29)

Strony zawarły też 3 aneksy do umowy (aneksy k. 30-35).

W ocenie Sądu uwzględniając brzmienie przepisów prawa - tak ustawy prawo bankowe- przede wszystkim art. 69 nie sposób było uznać za uprawdopodobnione, by postanowienia umowy łączącej strony- były nieważne jako sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa. W szczególności zdaniem Sądu ważne są postanowienia umowy odnoszące się do zasad określenia oprocentowania umowy kredytu i określające warunki jego zmiany.

Wskazać należy, iż jak wskazuje się w doktrynie ustawodawca polski przyjął, że jeżeli kredyt hipoteczny jest oprocentowany zmienną stopą procentową, stopa ta ma być w umowie podana jako wartość wskaźnika referencyjnego oraz wysokość marży.

W ocenie Sądu analizowana umowa zawierała postanowienia określające oprocentowanie – zarówno stawkę referencyjną jak i marżę banku oraz warunki ich zmiany. Nie zostało jakkolwiek uprawdopodobnione przez powódkę, by sposób ich określenia był sprzeczny z powołanymi przepisami prawa. Stawka zmiennego oprocentowania została określona w sposób precyzyjny i nie pozostawiający pozwanemu miejsca na żadną dowolność (pkt 30 umowy). Powyższe prowadzi do wniosku, iż konsument został poinformowany o górnym limicie wysokości odsetek, których maksymalną wysokość określa przepis art. 359 § 2¹ k.c. O oprocentowaniu stopą zmienną stanowią zaś postanowienia pkt 1.7.1. umowy.

Kolejno, zdaniem Sądu powódka w zaprezentowanym przez siebie materiale procesowym nie zdołała uprawdopodobnić, by pozwany bank w nieprawidłowy sposób zrealizował obowiązek informacyjny, a w konsekwencji by analizowane postanowienia umowy były nieważne w oparciu o art. 58 § 2 k.c., tudzież by wobec powódki użyto podstęp w toku dokonania tej czynności prawnej w rozumieniu art. 86 k.c.

Sąd miał przy tym na uwadze, że w szczególności regulamin stanowiący integralną część umowy - co wynika wprost z treści umowy doręczony powódcie przy dokonaniu tej czynności prawnej - zawierał opisane umową definicje, w tym definicję stopy zmiennej czy definicję WIBOR- ta uregulowana była szczegółowo w regulaminie, którego strona powodowa do pozwu nie załączyła.

Zauważenia przy tym wymaga przy ocenie, czy obowiązek informacyjny został w prawidłowy sposób przez pozwanego bank zrealizowany na etapie zawarcia spornej umowy uznać należało, że nie sposób założyć, iż nie został on w sposób właściwy wykonany. Zauważenia wymaga, iż analizowana umowa zawarta została w 2013 roku, a zatem przed wejściem w życie ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami z dnia 23 marca 2017 roku. Warto jednak zaznaczyć iż ustawodawca w art. 10 ust 1 pkt 5 i 6 tej ustawy o kredycie hipotecznym określił, że kredytodawca, pośrednik kredytu hipotecznego oraz agent są obowiązani udostępniać konsumentowi w każdym czasie, na trwałym nośniku lub w postaci elektronicznej, precyzyjne i zrozumiałe informacje ogólne dotyczące umowy o kredyt hipoteczny, obejmujące co najmniej:

- w przypadku umów o kredyt hipoteczny, w których stosuje się jako odniesienie wskaźnik referencyjny - nazwy wskaźników referencyjnych i ich administratorów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniającego dyrektywę 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014, oraz informację o potencjalnych konsekwencjach dla konsumenta;(pkt 5)

- rodzaje dostępnej stopy oprocentowania kredytu hipotecznego ze wskazaniem, czy jest to stała stopa oprocentowania kredytu hipotecznego, zmienna, czy stanowiąca połączenie obu rodzajów oprocentowania, wraz z krótką charakterystyką stałej stopy oprocentowania kredytu hipotecznego i stopy zmiennej, w tym informacją o związanych z tym konsekwencjach dla konsumenta; (pkt 6)

Treść umowy zawartej między stronami dowodzi, iż kredytobiorcom informacja w powyższym zakresie przekazana została, a zatem za nieuprawdopodobnione uznać należało, iż pozwany bank tego obowiązku informacyjnego zaniechał lub by prowadził stronę powodową w błąd co do mechanizmu ustalania oprocentowania – w tym wskaźnika WIBOR. Pozwany nie miał przy tym ustawowego obowiązku, by doręczać powodom dokumenty administratora wskaźnika opisujące metodę wyznaczania WIBOR.

Istotnym pozostaje również, iż samo zapoznanie się z tymi dokumentami samodzielnie przez powódkę w dacie zawarcia przez strony umowy nie mogło nastęrczać żadnych większych trudności – możliwe było to w oparciu o dostępne choćby w internecie informacje, w jaki sposób konkretnie stawka ta – co istotne niezależnie od działań samego pozwanego- jest ustalana (Regulamin Fixingu stawek referencyjnych WIBID i WIBOR Regulamin WIBID WIBOR_old.pdf (gpw.pl)). Kredytobiorcy mogli zapoznać się w ten sposób również z historycznymi wysokościami tego wskaźnika.

W efekcie nie sposób było uznać za uprawdopodobnione uznać należało, by naruszony mógł być obowiązek informacyjny wynikający z dyrektywy MIFID i MIFID II, które zdaniem Sądu w ogóle nie mogły mieć zastosowania do oceny stosunku prawnego łączącego strony stosunku prawnego, bowiem nie sposób było uznać by umowa kredytu hipotecznego stanowiła instrument finansowy w rozumieniu tych dyrektyw UE.

Za nieuprawdopodobnione uznał także Sąd by istniały podstawy do uznania umowy łączącej strony za nieważną na podstawie art. 58 § 2 i 353 zn 1 k.c. Składniki i zasady zmiany wysokości oprocentowania zmiennego zostały wprost w umowie określone. Nie mogło także ująć uwadze Sądu, iż z treści umowy sporządzonej na wzorze jakim posługiwał się kredytodawca wynikało, iż kredytobiorcy zawierając tę umowę mogli zamiast oprocentowania zmiennego zdecydować się na oprocentowanie stałe (pkt 30 lit.a), w efekcie decydując się na kredyt z oprocentowaniem zmiennym, musieli mieć świadomość zmienności oprocentowania w zależności od zmiany wskaźnika WIBOR, którego z kolei wysokość nie była ustalana przez kredytujący bank. Brak było podstaw do uznania za uprawdopodobnione, by tego rodzaju umowa naruszała zasadę swobody umów czy zasady współzycia społecznego.

Kolejno za nieuprawdopodobnione uznać należało, by zawarte w umowie kredytu (regulaminu do umowy kredytu strona powodowa w ogóle nie przedstawiła) postanowienia odnoszące się do oprocentowania kredytu miały charakter abuzywnych w rozumieniu art. 385¹ k.c. W ocenie Sądu choć co do zasady dopuszczalne było badanie wskazanych w pozwie postanowień odnoszących się do oprocentowania kredytu przez pryzmat wskazanego przepisu to nie zostało uprawdopodobnione przez stronę powodową, by postanowienia te były sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszały interesy powódki jako konsumenta. Postanowienia te bowiem w klarowny i przejrzysty sposób ustalały zasady ustalania oprocentowania, w tym składniki oprocentowania, jak i warunki, w tym kierunek zmiany oprocentowania (zarówno w zakresie marży banku jak i stopy bazowej). W ocenie Sądu nie sposób było przy tym uznać, by powiązanie stopy bazowej i jej zmiany ze zmianą stawki referencyjnej WIBOR, jako stawki powszechnie występującej w transakcjach na rynku bankowym, a niepodlegającej, wbrew twierdzeniom powodów, arbitralnym ustaleniom przez pozwany bank, nosiło cechy uregulowania sprzecznego z dobrymi obyczajami i rażąco naruszającego interesy strony powodowej– konsumentów, a co podlegało ocenie na dzień zawarcia umowy.

Zważyć jeszcze należało, iż decydując się na zawarcie długoterminowej umowy kredytu ze zmiennym oprocentowaniem, powódka musiała mieć świadomość, iż zaciągane zobowiązanie do spłaty kredytu w zakresie części odsetkowej będzie podlegało zmianom w zależności od zmian stopy referencyjnej WIBOR omówionej w Regulaminie.

Mimo braku przedstawienia przez powódkę przedstawionego jej przez bank Regulaminu kredytowego, przypomnieć należy zgodnie z komunikatem Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 6 grudnia 2022 r.: „Metoda opracowywania

WIBOR spełnia warunki wymagane przez unijne rozporządzenie BMR. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) odnotowuje w ostatnim czasie w środkach masowego przekazu wypowiedzi, których osiǳ jest kontestowanie i podważanie wiarygodności wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR.

UKNF wskazał, że opracowywanie stosowanego w Polsce przez banki i inne podmioty nadzorowane kluczowego dla polskiego rynku finansowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR (dalej też: WIBOR) odbywa się zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu i Rady (UE) nr 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych (BMR). Przepisy BMR wprowadziły wymóg, aby podmioty nadzorowane, w tym banki, stosowały wyłącznie wskaźniki referencyjne opracowywane przez administratora prowadzącego działalność na podstawie zezwolenia udzielonego przez właściwy organ nadzoru. Administrator musi posiadać odpowiednią strukturę organizacyjną, system kontroli wewnętrznej, poddawać się cyklicznym audytom zewnętrznym oraz ustanowić odpowiednie procedury badania jakości danych służących do wyznaczania wskaźnika referencyjnego. Jakość danych jest zapewniana m.in. poprzez wykorzystanie – oprócz danych z rynku bazowego – również przetworzonych metodami statystycznymi (interpolacja/ekstrapolacja) danych identyfikujących transakcje z tzw. terminów niefixingowych oraz danych osadzonych w realiach gospodarczych rynków powiązanych z rynkiem bazowym. Administrator WIBOR, czyli (...) SA, w grudniu 2020 r. uzyskał od Komisji Nadzoru Finansowego zezwolenie na prowadzenie działalności oraz został wpisany do właściwego rejestru ESMA. Działalność ta podlega nadzorowi KNF, a nadzór nad administratorem obejmuje także instrumenty zmierzające do zapewnienia odpowiedniej jakości danych służących do wyznaczania wskaźnika referencyjnego oraz procesu jego wyznaczania.

Manipulowanie wskaźnikiem referencyjnym jest czynem zabronionym przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku („rozporządzenie MAR”). Dotąd na polskim rynku finansowym nie uprawdopodobniono ani nie udowodniono nikomu takiej manipulacji. (...) SA, jako administrator, posiada odpowiednią procedurę wykrywania tzw. „podejrzanych danych wejściowych” oraz stosowne mechanizmy mające zapobiegać sytuacjom, w których wątpliwe dane mogłyby wpływać na poziom wskaźnika referencyjnego WIBOR. Te mechanizmy i procedury zakładają także odpowiednią ścieżkę eskalacyjną, angażującą na odpowiednich etapach także KNF. Dotychczas UKNF nie został powiadomiony przez (...) SA o żadnym przypadku otrzymania przez administratora WIBOR podejrzanych danych wejściowych. Także własne działania nadzorcze UKNF podejmowane w ramach nadzoru nad (...) SA oraz podmiotami dostarczającymi dane służące wyznaczaniu WIBOR nie wykazały występowania zjawisk, które zostałyby zakwalifikowane jako manipulacja wskaźnikiem referencyjnym.

Nadmienić można także, iż sam fakt toczących się prac nad reformą wskaźników referencyjnych nie uprawdopodobniał wadliwości stosowania wskaźnika referencyjnego WIBOR. Reforma ta, zmierzająca w kierunku wprowadzenia wskaźników referencyjnych stopy procentowej wykorzystujących wyłącznie dane wejściowe dotyczące transakcji zawieranych z terminem zapadalności określanym jako overnight jest wyrazem globalnego trendu i jako taka jest udziałem wielu rynków finansowych. Określenie tego rodzaju wskaźnika referencyjnego oraz zaproponowanie mapy drogowej zmierzającej do zastąpienia WIBOR nowym wskaźnikiem było także jednym z zadań Narodowej Grupy Roboczej (NGR) ds. reformy wskaźników referencyjnych – utworzonej z inicjatywy uczestników krajowego rynku finansowego w związku z zapowiedzią takiej reformy. Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej podjął decyzję o wyborze indeksu WIRON jako alternatywnego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, którego danymi wejściowymi są informacje reprezentujące transakcje ON (overnight). Prace NGR i jej Komitetu Sterującego nie oznaczają podważenia poprawności regulacyjnej wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR, lecz są wyrazem proaktywnego włączenia się polskiego rynku finansowego w ogólnoswiatowe procesy reformowania wskaźników referencyjnych. Głównymi przesłankami podjęcia takich zmian jest ewolucyjne dostosowanie się do zmieniających się realiów rynków finansowych oraz wykorzystanie wyłącznie transakcyjnych danych wejściowych identyfikujących hurtowo zawierane transakcje depozytowe.” (Komunikat KNF – ustalono z urzędu; https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/Metoda_opracowywania_WIBOR_speľnia_warunki_wymagane_przez_unijne_rozporzadzenie_BMR_80485.pdf).

Wskaźnik WIBOR jest wskaźnikiem zewnętrznym, a nie zależnym od arbitralnej decyzji pozwanego banku. Zawierając umowę kredytu hipotecznego kredytobiorca dobrowolnie zgodził się, że wysokość raty będzie wyliczana przy uwzględnieniu co do zasady stałej i niezmiennej marży banku, która podlegać będzie zmianie jedynie w określonych stricte w umowie sytuacjach, oraz stawki referencyjnej WIBOR-u, na której wysokość żadna ze stron umowy nie ma wpływu. Zatem wskaźnik ten – wbrew argumentacji wnioskującej – nie jest zależny od pozwanego banku i jest zgodny z prawem krajowym, a także regulacjami Unii Europejskiej.

Wreszcie wbrew twierdzeniom strony powodowej wskaźnik ten nadal istnieje, jest dostępny publicznie i funkcjonuje w danym okresie w jednej wysokości, co stanowi fakt notoryjny (nie ma dwóch tego rodzaju wskaźników ustalanych w odmienny sposób przez różne podmioty). Z orzecznictwa wynika nadto, iż co do zasady nie jest wymagane przez TSUE aby konsument rozumiał model wyznaczania wskaźnika stosowany przez bank centralny, radę polityki pieniężnej lub administratora wskaźnika, jak by musiał on uzyskać informacje o wszystkich przyszłych sytuacjach, mogących wpłynąć a zmianę przez bank centralny/administratora wskaźnika wysokości wskaźnika. Podobnie, by konsument musiał mieć dostęp do danych wejściowych na podstawie których bank centralny/administrator ustala wysokość stop procentowych i samego wskaźnika.

Oczywistym pozostaje przy tym, że umowa kredytu stanowi źródło zarobkowania banku właśnie poprzez odsetki kapitałowe naliczane od kwoty kredytu.

Nie zostało zatem uprawdopodobnione na tym etapie postępowania przez powódkę, by postanowienia umowy dotyczące oprocentowania były bezskuteczne.

Brak było również podstaw do uznania za uprawdopodobnione, by postanowienia wprowadzały powódkę w błąd, by były nieważne – także na podstawie art. 353 zn. 1 k.c. lub bezskuteczne.

Finalnie za nieuprawdopodobnione Sąd uznał również żądanie o ukształtowanie treści stosunku prawnego (żądanie z punktu 2. Zgłoszone jako ewentualne) czego podstawę prawną oceny stanowił art. 357 zn 1 k.c. Nie sposób było uznać za uprawdopodobnione, by w realiach faktycznych niniejszej sprawy doszło do nadzwyczajnej zmiany stosunków, jak i by spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażąca stratą, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy. Zarówno wystąpienie inflacji jak i zmiana wysokości wskaźnika WIBOR – jego znaczny wzrost w 2022 roku, także uwzględniając, iż w 2023 roku wskaźnik ten zaczął spadać, nie mogło być uznane za taką nadzwyczajną zmianę stosunków. Decydując się na zawarcie długoterminowego stosunku prawnego, a taki charakter ma umowa kredytu hipotecznego kredytobiorcy w tym powódka musieli mieć świadomość, że wystawiają się na ryzyko zmiennej stopy oprocentowania zależnej, co stanowi notorium, od warunków gospodarczych i rynkowych. W ocenie Sądu także czyni nieuprawdopodobnionym, by nastąpiła nadzwyczajna zmiana stosunków.

W efekcie już z tej przyczyny, wobec braku uprawdopodobnienia jednej z koniecznych przesłanek zabezpieczenia wniosek o zabezpieczenie podlegał oddaleniu.

Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu powódka nie zdołała również uprawdopodobnić drugiej z koniecznych przesłanek zabezpieczenia w postaci interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje bowiem wyłącznie wówczas, gdy jego brak uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia bądź też w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Zgodnie z poglądem literatury, obawa taka musi mieć jednak charakter realny - nie zaś hipotetyczny czy oparty jedynie na subiektywnych odczuciach uprawnionego (por. E. Stefańska w; Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego pod redakcją Małgorzaty Manowskiej, wyd. LexisNexis Polska, s. 357).

Z kolei, osiągnięcie celu postępowania w sprawie należy wiązać z rodzajem ochrony prawnej, a której to udzielenia żąda się w postępowaniu cywilnym. O samym istnieniu podstawy zabezpieczenia można zaś mówić wówczas, gdy bez

zabezpieczenia ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okaże się niepełna (A. Jakubecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, Zakamycze, 2005, wyd. II). Innymi słowy, muszą to być takie okoliczności, które istnieją wyłącznie po stronie obowiązanej, a które mogą prowadzić do tego, iż w przypadku korzystnego dla powoda rozstrzygnięcia nie będzie on mógł przykładowo wyegzekwować należnej kwoty. Celem postępowania zabezpieczającego jest zapewnienie efektywności mającego zapaść w sprawie orzeczenia, nie przesadzając jednocześnie o ostatecznym kształcie końcowego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu, strona powodowa nie zdołała uprawdopodobnić twierdzenia, że w przypadku korzystnego dla niej rozstrzygnięcia osiągnięcie celu tego postępowania będzie niemożliwe bądź utrudnione. Podkreślić należy, iż w przypadku zabezpieczenia o charakterze nowacyjnym, a tego rodzaju zabezpieczenia domagała się strona powodowa, jego zastosowanie jest możliwe wyłącznie jeżeli zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków. (art. 755 § 2 zn 1 k.p.c.)

Co istotne, Sąd jest zobligowany do dokonania oceny jedynie uprawdopodobnienia interesu prawnego z chwili udzielenia zabezpieczenia, a ocena stanów przyszłych dokonywana jest wyłącznie w oparciu o środki dowodowe przedstawione przez wnioskodawcę, których rolą jest uprawdopodobnienie w stopniu dostatecznym do przyjęcia, że brak zabezpieczenia może uniemożliwić bądź poważnie utrudnić zaspokojenie roszczenia powoda. O istnieniu podstawy zabezpieczenia można przy tym mówić jedynie wtedy, gdy bez zabezpieczenia ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okaże się niepełna. Wedle Sądu, na gruncie art. 730¹ § 2 k.p.c., twierdzenie jakoby dalsze spełnianie świadczeń doprowadzić miało do niezasadnego uszczuplenia majątku powódki, nawet przy wzięciu pod uwagę czasu trwania procesów sądowych i bezpodstawnego wzbogacania się banku z tego tytułu, zdaje się być twierdzeniem i argumentem niewystarczającym, zbyt ogólnikowym i niekonkretyzującym na czym dokładnie szkoda ta miałaby polegać i jakie skutki wnioskujący uznają za trudne do odwrócenia, w tym by zabezpieczenie było konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków w rozumieniu art. 755 § 2¹k.p.c. Nie sposób pominąć, iż w postępowaniu zabezpieczającym Sąd nie bada sytuacji uprawnionego, lecz okoliczności zaistniałe po stronie obowiązanej, a mogące prowadzić do niemożności wyegzekwowania roszczenia lub uzyskania celu postępowania związanego z wywodzonym powództwem. Stąd bez znaczenia do rozstrzygnięcia pozostaje powoływane prognozowane pogorszenie się sytuacji majątkowej (budżetu domowego) uprawnionej. Wreszcie strona powodowa musiała, zawierając umowę kredytu, mieć na uwadze w szczególności okoliczność, iż od początku było wiadomo, że środki, które podlegać będą zwrotowi będą przewyższały wysokość wypłaconego przez bank kapitału – w tym odsetki kapitałowe, a także inne opłaty od czynności bankowych (co zresztą wynika z postanowienia z pkt 48 o CKK i oświadczenia z pkt 5 pozostałych postanowień umowy o ryzyku zmiennej stopy procentowej). Żadna umowa kredytu udzielanego przez banki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie obejmowała przekazania do dyspozycji kredytobiorcy kapitału z obowiązkiem zwrotu tylko kapitału. Okoliczność ta stanowi notoria powszechna, zgodnie z art. 228 k.p.c., a zatem niewymagające żadnego dowodu.

Przede wszystkim jednak, nie ma żadnych podstaw do uznania za uprawdopodobnione, iż w przypadku uwzględnienia powództwa o ustalenie, strona powodowa będzie mieć w szczególności problem z rozliczeniem uiszczanych w toku procesu, Umowa kredytu nie została przez powódkę wykonana, co więcej - nie doszło na chwilę złożenia pozwu, nawet równowartości wypłaconego jej przez bank kredytu, takiego twierdzenia w pozwie próżno poszukiwać.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

Sędzia Ewa Suchecka-Bartnik